

Sammendrag

◦ I 2008 sto unge under 24 år for 26,9 % av de anmeldte forholdene i Oslo politidistrikt, mens den tilsvarende andelen i 2007 var på 28,0 %. Barn og unge under 18 år sto for 7,3 %, mens andelen i 2007 lå på 8,4 %.

◦ I 2008 ble 1573 personer under 18 år registrert for straffbare forhold i Oslo, mens antallet i 2007 var 1797. Av de registrerte personene i 2008 var 69,4 % gutter og 30,6 % jenter.

◦ De registrerte personene under 18 år ble anmeldt for totalt 2708 straffbare forhold i 2008. Det tilsvarende antallet i 2007 var 3233. Det var en nedgang i antall registrerte forhold både blant jenter og gutter og i aldersgruppen under 15 år og 15-17 år sammenliknet med i 2007.

◦ Flertallet av ungdommene under 18 år som ble registrert for straffbare forhold i 2008 ble kun anmeldt for ett forhold (70,4 %). Kun et fåtall ungdommer registreres for mange straffbare forhold.

◦ I 2008 ble 3516 personer i alderen 18-23 år registrert for straffbare forhold i Oslo, mens antallet i 2007 var 3718. Av de registrerte personene i 2008 utgjorde guttene 80,7 % og jentene 19,3 %.

◦ De registrerte personene i alderen 18-23 år ble anmeldt for totalt 7350 straffbare forhold i 2008. Det tilsvarende antallet i 2007 var 7695.

◦ Naskeri er det vanligste lovbruddet begått av unge jenter. I 2008 utgjorde naskeri 70,1 % av lovbruddene blant jenter under 15 år og 36,9 % blant jenter i alderen 15-17 år.

◦ Vold og trusler er det nest vanligste lovbruddet begått av jenter under 15 år, med en andel på 13,7 %. Blant jenter i alderen 15-17 år er det nest vanligste lovbruddet narkotika med en andel på 18,2 %, fulgt av vold og trusler med en andel på 16,7 %.

◦ Blant gutter under 15 år er det vanligste lovbruddet vold og trusler med en andel på 27,0 %, fulgt av naskeri og skadeverk med henholdsvis 23,7 % og 16,5 %. Blant gutter i alderen 15-17 år er det vanligste lovbruddet vold og trusler med en andel på 19,9 %, fulgt av narkotika med en andel på 16,2 %.

◦ I aldersgruppen 18 til 23 år er det narkotika som utgjør den høyeste andelen av lovbruddene, både for guttene og jentene. I 2008 utgjorde narkotika 20,3 % av forholdene for guttene og 15,7 % for jentene. Dernest var trafikkkforselsler (15,7 %) og vold/trusler (13,8 %) det vanligste for guttene, mens naskeri (15,2 %) og simple/grove tyverier (10,9 %) var det vanligste for jentene.

◦ Det ble i 2008 registrert 97 ransforhold med en gjerningsperson under 18 år. Antallet var lavere enn det som har vært vanlig gjennom den siste tiårsperioden. Toppen var i 1999 da det ble registrert hele 308 ransforhold med en mistenkt/siktet under 18 år. Enkelte ungdommer ble registrert for flere ran i løpet av året. Totalt var det 64 ulike gjerningspersoner under 18 år i 2008. Dette er det laveste antall gjerningspersoner siden 1997.

◦ Det ble i 2008 registrert totalt 388 forhold for fysisk vold (liv, lemmer, helbred) hvor gjerningspersonen var under 18 år. Antall voldsforhold med gjerningsperson under 18 år ligger på et stabilt høyt nivå. Enkelte ungdommer ble anmeldt for fysisk vold flere ganger i løpet av året. Totalt ble 302 ulike personer under 18 år anmeldt i 2008.

◦ Det ble i løpet av 2008 registrert 336 narkotikaforhold med en gjerningsperson under 18 år. Dette er et noe lavere antall enn det som ble registrert i perioden 2005-2007, men høyere enn for årene før 2005. Enkelte ungdommer ble anmeldt for narkotika flere ganger i løpet av året. Totalt ble 216 ulike personer under 18 år anmeldt i 2007.

◦ I 2008 ble unge under 24 år registrert som fornærmet i 18,8 % av de registrerte forholdene i Oslo politidistrikt. Dette er svært stabilt sammenliknet med i 2007 da andelen var på 18,7 %. Barn og unge under 18 år ble registrert som fornærmet i 4,1 % av de registrerte forholdene. Dette er ganske stabilt sammenliknet med i 2007 da andelen lå på 4,4 %.

◦ I 2008 ble til sammen 1783 personer under 18 år registrert som fornærmet i anmeldelser ved Oslo politidistrikt. Av disse var 53,3 % gutter og 46,7 % jenter. Det ble registrert 743 fornærmede under 15 år og 1040 fornærmede i alderen 15-17 år.

◦ I 2008 ble til sammen 6105 personer i alderen 18-23 år registrert som fornærmet i anmeldelser ved Oslo politidistrikt. Av disse var 45,1 % gutter og 54,9 % jenter.

◦ Det vanligste lovbruddet som gutter under 15 år ble utsatt for i 2008 var simple og grove tyverier (39,9 %), fulgt av vold og trusler (35,7 %). Blant jentene var det vanligste simple og grove tyverier (46,2 %) fulgt av seksuallovbrudd (22,2 %) og vold og trusler (19,7 %). Blant unge jenter er andelen av kriminalitetsoffrene som utsettes for seksuallovbrudd høy sammenliknet med eldre aldersgrupper.

◦ Blant ofre i aldersgruppen 15-17 år var simple og grove tyverier det klart vanligste lovbruddet som man ble utsatt for, med en andel på 68,5 % for jentene og 53,5 % for guttene. Deretter fulgte vold og trusler med en andel på 14,8 % for jentene og 23,4 % for guttene. Det var også i denne aldersgruppen en del av de registrerte offrene blant jenter som ble utsatt for seksuallovbrudd (7,5 %).

◦ Det vanligste lovbruddet som ofre i alderen fra 18 til 23 år var utsatt for i 2008 var simple og grove tyverier (66,3 %). Dette gjaldt både for guttene (57,4 %) og for jentene (73,6 %). Det nest vanligste lovbruddet ofre i denne alderen

var utsatt for var vold og trusler (12,8 %). Dette gjaldt både for guttene (16,0 %) og for jentene (10,2 %).

◦ Andelen ungdom som oppgir at de har brukt alkohol har vært stabil i lang tid. Alkoholkonsumet blant unge har derimot steget. Drikke-mønstret til gutter og jenter har blitt mer like.

◦ Hasj er det vanligste illegale rusmidlet blant ungdom i alderen 15-20 år. I Oslo oppga 17,2 % av ungdommene i 2008 at de hadde prøvd hasj. På landsbasis lå andelen på 10,5 %. Andelen som oppgir at de har prøvd hasj har tidligere ligget høyere i Oslo.

◦ I samme aldersgruppe oppga 4,1 % av ungdommene at de har brukt kokain, mens 2,8 % oppga at de har brukt amfetamin. For begge stoffer har prosentandelen ligget høyere tidligere.

◦ Noen få ungdommer står for en relativt stor andel av den totale registrerte barne- og ungdomskriminaliteten. De tjue ungdommene under 18 år som ble registrert for flest straffbare forhold i 2008 sto for 12,4 % av den registrerte kriminaliteten begått av ungdom under 18 år.

◦ De femti ungdommene under 18 år som ble registrert for flest straffbare forhold i 2008 sto for til sammen 21,0 % av den registrerte kriminaliteten begått av ungdom under 18 år.

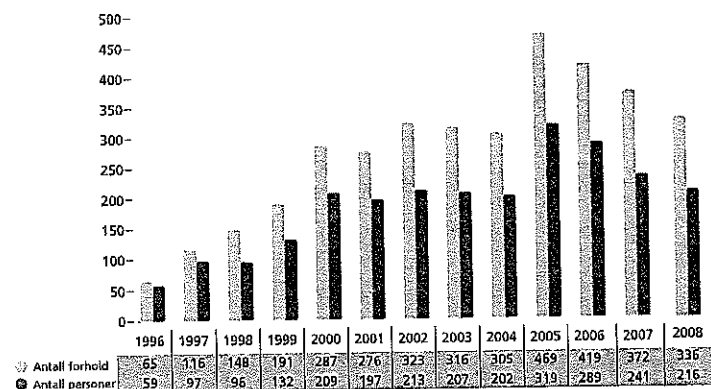
◦ De fleste unge gjengangere er gutter. Likeledes er de fleste norske slatsborgere. De er født og oppvokst i Norge, men majoriteten har likevel ikke-norsk landbakgrunn (dvs. at deres foreldre har innvandret til landet). Mange av gjengangerne oppholder seg mye i Oslo sentrum og begår mye av kriminaliteten her. Flere av gjengangerne kjenner hverandre og begår kriminalitet sammen.

4.3.3. Narkotika

Det ble i løpet av 2008 registrert 336 forhold for narkotika med en gjerningsperson under 18 år. Dette er et noe lavere antall enn det som ble registrert i perioden 2005-2007, men høyere enn årene før 2005. Antall anmeldte forhold for narkotika er en dårlig indikator på omfanget av narkotikabruk blant ungdom eller i befolkningen generelt, da det i all hovedsak er politiet selv som står for anmeldelsene. Statistikken påvirkes dermed i stor grad av politiets innsats.

Enkelte ungdommer ble anmeldt for narkotika flere ganger i løpet av året. Totalt ble 216 ulike personer under 18 år anmeldt i 2008.

Figur 4. Narkotikalovbrudd begått i Oslo politidistrikt med mistenkt/siktet under 18 år, 1996-2008. Antall straffbare forhold og antall personer.

Av det totale antall forhold for narkotika med en mistenkt/siktet under 18 år sto gutter for 74,4 % (250 forhold) og jenter for 25,6 % (86 forhold). Kjønnfordelingen på narkotikaforhold blant ungdom er svært stabil over tid. Ser vi på unike personer i 2008 utgjorde guttene 69,4 % av de registrerte gjerningspersonene (150 personer), mens jentene utgjorde 30,6 % (66 personer).

Den yngste som ble registrert med narkotikalovbrudd i 2008 var 12 år på gjerningstidspunktet. Dette var en gutt som ble anmeldt for både bruk og besittelse av hasj etter legemiddelloven.

De fleste av narkotikaforholdene er begått av ungdommer med norsk statsborgerskap (83,6 %). Det er i alt registrert ungdommer med statsborgerskap fra 21 ulike land blant gjerningspersonene.

Det er sjeldent det er registrert flere gjerningspersoner i en og samme anmeldelse for narkotikalovbrudd. I kun fem anmeldelser er det flere gjerningspersoner under 18 år. I tre av disse dreier det seg om anmeldelser etter strl. § 162, 2. ledd. De 336 registrerte forholdene og de 216 registrerte gjerningspersonene fordeler seg på i alt 329 ulike anmeldelser.

På samme måte som når det gjelder ran og fysisk vold er det en gjengangerproblematikk blant gjerningspersonene under 18 år som er anmeldt for narkotikalovbrudd. I alt ble 67 ulike ungdommer anmeldt for mer enn ett narkotikaforhold i løpet av 2008. Tilsvarende tall i 2007 var 79 ungdommer. En ungdom ble anmeldt hele 12 ganger for narkotika i løpet av året. Det var 24 ungdommer som ble anmeldt fra 3-10 ganger og 42 som ble anmeldt to ganger.

Av det totale antall registrerte forhold for narkotika med en gjerningsperson under 18 år gjaldt 229 brudd på legemiddelloven. Dette utgjør en andel på 68,2 % av alle registrerte narkotikaforhold i denne aldersgruppen. Det ble registrert 95 forhold for strl. § 162, 1. ledd. Det ble registrert 10 forhold av grovere karakter under strl. § 162, 2. ledd. Det var flere ungdommer involvert i de samme anmeldelsene. Det dreide seg om i alt 6 ulike anmeldelser for strl. § 162, 2. ledd med en ungdom under 18 år involvert som gjerningsperson. Disse sakene angikk oppbevaring av større kvanta narkotiske stoffer.

4.3.4. Ran, vold og narkotika – gjerningssted

I denne delen presenteres kart hvor forholdene for fysisk vold og narkotika vises på grunnlag av registrert gjerningsadresse. Det er ikke alle saker som er ført med en eksakt gjerningsadresse og disse vil således ikke framgå av kartene.¹³ Kartene er differensiert på alder slik at de viser forhold med gjerningspersoner under 18 år og gjerningspersoner i alderen 18-23 år. Det er igjen viktig å minne om at det kun er straffbare forhold med kjent gjerningsperson som blir omhandlet her.

Vi ser av kartene at Sentrum og de sentrumsnære bydelene hadde flest forhold av fysisk vold med gjerningsperson i alderen 18-23 år, mens forhold med gjerningsperson under 18 år hadde større spredning utover i bydelene.

Bare 12,0 % av voldsforholdene med gjerningsperson under 18 år fant sted i Sentrum. Disse forholdene skjedde i større grad i områder hvor mange barn og unge bor. Bydelene Alna og Østernsjo utpeker seg med flest slike forhold. Sammenliknet med 2007 var det i 2008 en stor økning i Alna.¹⁴ Bydelene med størst nedgang i slike forhold i denne perioden var Bjerke, Søndre Nordstrand og Gamle Oslo.¹⁵

Av forholdene med gjerningsperson mellom 18 og 23 år skjedde 34,2 % i Sentrum. Dette er en høyere andel enn i 2007 (27,4 %). Områder med mange utesteder og sentrale trafikknutepunkter peker seg ut som spesielt belastet. Videre hadde de sentrumsnære bydelene stort sett flere forhold enn ytre bydelers. Sammenliknet med 2007, kan det bemerkes at det i bydel St. Hanshaugen var en stor nedgang fra 87 til 45 forhold. I bydel Sagene var det derimot en økning fra 16 til 44 forhold.

Kartene over narkotikalovbrudd viser at en stor del av forholdene, både for ungdom over og under 18 år, ble registrert i Sentrum, Gamle Oslo og Grünerløkka. Dette henger sammen med tilstedeværelsen av åpne rusmiljøer og salgsmarkeder i sentrumsområdene, samt at det avdekkes en del tilfeller av narkotika i forbindelse med uteliv i sentrum. Blant ungdom under 18 år hadde 69,9 % av narkotikaforholdene gjerningsadresse i Sentrum, Gamle Oslo eller Grünerløkka. I aldersgruppen 18-23 år hadde 60,9 % gjerningsadresse i disse tre bydelene. Det er ingen større endringer i geografisk utbredelse sammenliknet med forholdene i 2007.

¹³ Geokodingsprosenten er oppgitt for hvert av kartene. Denne viser hvor stor andel av forholdene med kjent gjerningsperson som er inkludert i kartet.
¹⁴ Fra 18 til 38 forhold.
¹⁵ Bjerke: Fra 24 til 8 forhold. Søndre Nordstrand: Fra 47 til 28 forhold. Gamle Oslo: Fra 45 til 29 forhold.

